वयस्यः परमागतिः वयस्यस्येतिशेषः ॥ ८ ॥ तथाविधं स्वरसतोधनादित्यागप्रवर्तकमित्यर्थः ॥ ९ ॥ तत्तथेति ॥ यदुक्तं वयस्ययोर्धनाविभागादिकं तन्ममापि संम तमित्यब्रवीदित्यर्थः ॥ लक्ष्म्या कांत्या युतोरामः वासवस्येव वासवसदृशस्य लक्ष्मणस्येत्यन्वयः लक्ष्मणस्याग्रतइत्यनेन यथा मम लक्ष्मणस्य मैत्री तथैव तवापीत्यपिसू

आढ्योवापिदरिद्रोवादुःखितःसुखितोपिवा ॥ निर्दोषश्चसदोषश्चवयस्यःपरमागतिः ॥८॥ धनत्यागःसुखत्यागोदेशत्यागोपिवाऽन घ ॥ वयस्यार्थेप्रवर्तंतेस्नेहंदृष्ट्वातथाविधं ॥ ९ ॥ तत्तथेत्यब्रवीद्रामःसुग्रीवंप्रियदर्शनं ॥ लक्ष्मणस्याग्रतोलक्ष्म्यावासवस्येवधीमतः ॥ ॥ १० ॥ ततोरामंस्थितंदृष्ट्वालक्ष्मणंचमहाबलं ॥ सुग्रीवःसर्वतश्चक्षुर्वनेलोलमपातयत् ॥ ११ ॥ सददर्शततःसालमविदूरेहरीश्वरः ॥ सुपुष्पमीषत्पत्राढ्यंभ्रमरैरुपशोभितं ॥ १२ ॥ तस्यैकांपर्णबहुलांशाखांभङ्त्वासुशोभितां ॥ रामस्यास्तीर्यसुग्रीवोनिषसादसराघ वः ॥ १३ ॥ तावासीनौततोदृष्ट्वाहनूमानपिलक्ष्मणं ॥ शालशाखांसमुत्पाट्यविनीतमुपवेशयत् ॥ १४ ॥ सुखोपविष्टंरामंतुप्रसन्नमु दधिंयथा ॥ सालपुष्पावसंकीर्णेतस्मिन्गिरिवरोत्तमे ॥ १५ ॥ ततःप्रहृष्टःसुग्रीवःश्लक्ष्णयाशुभयागिरा ॥ उवाचप्रणयाद्रामंहर्षव्या कुलिताक्षरं ॥ १६ ॥ अहंविनिकृतोभ्रात्राचराम्येषभयार्दितः ॥ ऋष्यमूकंगिरिवरंहृतभार्यःसुदुःखितः ॥ १७ ॥ सोहंत्रस्तोभयेमग्नोव नेसंभ्रांतचेतनः ॥ वालिनानिकृतोभ्रात्राकृतवैरश्चराघव ॥ १८ ॥ वालिनोमेभयार्तस्यसर्वलोकाभयंकर ॥ ममापित्वमनाथस्यप्रसा दंकर्तुमर्हसि ॥ १९ ॥ एवमुक्तस्तुतेजस्वीधर्मज्ञोधर्मवत्सलः ॥ प्रत्युवाचसकाकुत्स्थःसुग्रीवंप्रहसन्निव ॥ २० ॥

चितं ॥ १० ॥ ततः तद्दिना पगमोत्तरं द्वितीयदिनेइत्यर्थः ॥ स्थितंदृष्ट्वा भूमाविति शेषः ॥ ११ ॥ ईषत्सुपुष्पं पत्राढ्यं पत्रबहुलं ॥ १२ ॥ सराघवःसुग्रीवोनिषसाद ॥ १३ ॥ १४ ॥ सुखोपविष्टं रामंतु दृष्ट्वेति शेषः ॥ १५ ॥ १६ ॥ अहंविनिकृतइतिपूर्वदिवसोक्तार्थस्मारणं तदर्थस्यावश्यानुष्ठेयत्वाभिप्रायेण ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ २० ॥